

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EVLİLİK ÖNCESİ CİNSELLİĞE KARŞI TUTUMLARI İLE KADINA YÖNELİK NAMUS ANLAYIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

The Relationship between Nursing Students' Attitudes about Pre-Marriage Sexuality and Approaches to Women's Honor

Aynur KIZILIRMAK¹  Nilay ÇAKICI² 

^{1,2} Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Semra Ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakültesi, Nevşehir

Geliş Tarihi / Received: 21.10.2020

Kabul Tarihi / Accepted: 11.03.2021

ÖZ

Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin evlilik öncesi cinselliğe karşı tutumları ile kadına ilişkin namus anlayışları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesindeki bir üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 255 öğrenci ile yapılmıştır. Veriler "Tanımlayıcı Özellikler Formu", "Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeği" ve "Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde; kolmogorov-smirnov normallik testi, sayı, yüzdeler, bağımsız t testi, tek yönlü varyans analizi, doğrusal regresyon analizi ve pearson korelasyon testi kullanılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin %75.3'ü kadın, %30.2'si 2.sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin %65.9'u annesinin eğitim düzeyinin ilköğretim, %91.4'ü annesinin ev hanımı olduğunu bildirmiştir. "Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeği"nin toplam puan ortalaması 45.47±11.71, "Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği"nin puan ortalaması ise 91.10 ±15.66 olarak belirlenmiştir. İki ölçek arasında zıt yönlü ve anlamlı ilişki bulunmuştur. Çalışmada cinsiyet, sınıf ve annenin mesleği evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutum için, cinsiyet ve çoğunlukla yaşanan yerin ise kadına ilişkin namus anlayışı tutumu için önemli yordayıcılar olduğu tespit edilmiştir. Üniversite eğitimi boyunca hem ders içeriklerinde, hem düzenlenecek sosyal faaliyetlerde kadına ilişkin konularda farkındalık geliştirilmesine yönelik konulara yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Cinsellik, Hemşirelik öğrencisi, Namus.

ABSTRACT

This study has been carried out to determine the relationship between nursing students' attitudes to pre-marriage sexuality and their approaches to women's honor. The study has been conducted with 255 students studying at the nursing department of a university in the Central Anatolia Region in Turkey. The data have been collected with "The Descriptive Properties Form", "Attitudes towards Women Who Engage in Premarital Sex Scale" and "Scale for Attitudes on Approaches to Women's Honor". In the analysis of the data; kolmogorov-smirnov normality test, number, percentile, independent t test, one way anova, linear regression analysis and pearson correlation tests have been used. 75.3% of the students participating in the study are women and 30.2% are 2nd grade students. 65.9% of the students have stated that their mother's education level was primary school, 91.4% of them have stated that their mother was a housewife. The total score average of "Attitudes Towards Women Who Engage in Premarital Sex Scale" has been determined to be 45.47 ± 11.71 and the average score of "Scale for Attitudes on Approaches to Women's Honor" has been determined to be 91.10 ± 15.66. An opposite, significant relationship has been found between the two scales. In the study, it has been determined that gender, class and the mother's profession were important predictors for the attitude towards women who had sexual intercourse before marriage, and gender and the place where they mostly live were important predictors for the approaches of honor towards women. It is recommended to include issues which are related to raise awareness on women's issues, both in the course content and in the social activities that will be organized, during university education.

Keywords: Honor, Nursing student, Sexuality.

GİRİŞ

Dünyanın birçok ülkesinde namus kavramı hem erkekler hem de kadınlar için dürüstlük, bütünlük ve ahlaklı olma gibi olumlu davranış olarak kabul edilmesine karşın nüfusunun çoğunluğunu Müslümanların oluşturduğu Türkiye gibi ülkelerde iffetli olma şeklinde algılanmaktadır (Çalik, Demirbağ, Bulut, ve Demirdağ, 2017). Bu kavram kadın ve erkek için de farklı yorumlanmaktadır. Özellikle ataerkil toplumlarda kadınların sosyal ilişkileri kısıtlanarak ailenin namusu korunmaya çalışılmaktadır. Bu noktada erkeklerin, kadınların namusunu koruma yoluyla, kadınların ise erkeklere itaatkâr olma ve dindar olma yoluyla namuslu görülmektedir (Glick, Sakallı-Uğurlu, Akbaş, Orta, ve Ceylan, 2016; UNDP, 2020). Türkiye’de namus olgusu, toplumsal cinsiyet algılarımızdan etkilenmektedir. Toplumsal cinsiyet algılarımıza göre; kadınların namus olgusu, evlilik öncesi cinsellik yaşamamış olması, flört etmemesi, uygun giyinmiş olması, tanımadığı erkeklerle aynı ortamda bulunmaması, gezmemesi, kahkahalar atmaması, erkeğe itaat etmesi, çok konuşmaması gibi davranışlarla şekillenmektedir (Arin, 2001; A.N. Yıldız, 2010). Ayrıca kadın cinselliğinin kontrolü ile tanımlanan namus anlayışlarında kızların bekâretleri gibi konulara vurgu yapılmaktadır. Bekâret kavramı, namusun simgesi olarak tanımlandığı için evlilik öncesi cinselliğe bakış açısını etkilediği belirtilmektedir (Ebeoğlu, 2015; Geçici, 2011).

Ülkemizde cinsellik konusunun namus kavramını önemli ölçüde etkilediği görülmektedir. Cinselliğe yönelik tutum ve davranışlar özellikle aile denetiminin azaldığı üniversite ve üniversite ortamının kendi içindeki kültüründen önemli ölçüde etkilenmektedir (Ebeoğlu ve Karacan, 2019). Bu dönemde gençler yeni değer ve yaklaşımları benimseyerek davranışa dönüştürürler. Bu değer yargıları birçok bireysel ve toplumsal faktörlerden etkilendiği gibi aldıkları eğitimden de etkilenip değişebilmektedir (Ceyhan, 2005; Tokuç, Berberoğlu, Saraçoğlu, ve Çelikkalp, 2011). Ergün ve Çakır’ın belirttiğine göre özellikle sağlık ile ilgili bölümlerde okuyan öğrencilerin öğrenim süreçlerinde cinsel sağlık üzerine aldıkları eğitimin cinselliğe olan bakış açılarını, tutumlarını ve davranışlarını etkilediği bildirilmektedir (Ergün ve Çakır, 2015). Sağlık ile ilgili bölümlerde okuyan öğrencilerin cinsel konularda aldıkları eğitimle birlikte namus olgusuna yönelik bakış açısı, tutum ve davranışlarının değişmesi beklenmektedir. Hemşireliğin cinsellik konularında bakım verme, danışmanlık yapma gibi rol ve görevleri bulunmaktadır (Resmi Gazete, 2020). Bu rolleri kapsamında bireyleri cinsellik anlayışları ve fonksiyonlarını değerlendirmeleri gerekmektedir (Bomar, 2003; Santis ve Vasquez, 2010; Volpe ve Wertheimer, 2010). Bu nedenle hemşirelik

gibi danışmanlık hizmeti veren meslek gruplarındaki kişilerin cinsellik ve namus anlayışları önemlidir. Toplumumuzda cinselliğin tabu olarak görülmesi nedeniyle konuşulmaktan kaçınıldığı düşünülse de literatürde kadınların, sağlık görevlilerinden cinsel yaşam ve sorunlarına yönelik bilgi arayışında oldukları belirtilmektedir (Yenal ve Çeçe, 2013). Ancak, sağlık profesyonellerinin de cinsellekle ilgili önyargıları, yanlış beklenti ve inançları, bilgi yetersizlikleri, danışan bireyin kültürüne karşı gösterdiği inançları, davranışları ve iletişimle ilgili yaşanan problemlerden dolayı cinselliği değerlendirme ve tanılamada zorlandıkları belirtilmektedir (Kömürcü, Demirci, Yıldız, ve Gün, 2014; H. Yıldız, 2010)

Cinselliğin bir tabu olarak varsayıldığı kültürlerden etkilenen insanların, bakım hizmeti verirken bu konuda sorun yaşayabileceği düşünülmektedir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda eğitim müfredatlarının gözden geçirilmesine ve konuyla ilgili eksik/yanlış bilgilerinin tamamlanması/düzeltilmesi açısından fırsat sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin evlilik öncesi cinselliğe bakış açıları ile namus anlayışları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacı ile yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tiptedir.

Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma 04 Nisan -04 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesinde bulunan bir devlet üniversitesinde hemşirelik öğrenimi gören öğrencilerle yapılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesinde bulunan bir devlet üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 447 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem seçimine gidilmeyip evren örneklem olarak alınmıştır. Ancak çalışmaya katılmayı kabul eden 312 öğrenciden 57'sinin anketleri eksik/yanlış doldurduğu için çalışma 255 öğrenci ile tamamlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanması amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan "Tanımlayıcı Özellikler Formu", "Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeği" ve "Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği" kullanılmıştır.

Tanımlayıcı Özellikler Formu

Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacı tarafından literatür taranarak anket formu (10 soru) oluşturulmuştur (Gürsoy ve Özkan, 2014; Sakallı-Uğurlu ve Glick, 2003).

Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeği

Ölçek, 2003 yılında Sakallı ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 10 maddelik genel ve 5 maddelik sadece erkeklerin cevaplandıracağı toplamda 15 maddeden oluşmuş bir ölçektir. 6'lı likert tipi derecelendirmeye dayanan ölçekte 1 o maddeye hiç katılmadığını, 6 kesinlikle katıldığını belirtmektedir. Toplamda 15-90 arası puan alınabilmektedir. Toplam puan arttıkça evlilik öncesi cinselliği onaylamayarak bu duruma karşı olumsuz tutuma sahip olduğu anlamına gelmektedir. Sakallı-Uğurlu ve Glick çalışmasında 10 maddelik genel ölçek sorularına ait Cronbach alfa değeri 0.97, 5 maddelik sadece erkeklerin cevapladığı ölçek sorularına ait Cronbach alfa değeri 0.90 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada ise 10 maddelik genel ölçek sorularına ait Cronbach alfa değeri 0.89, 5 maddelik sadece erkeklerin cevapladığı ölçek sorularına ait Cronbach alfa değeri 0.75 olarak hesaplanmıştır (Sakallı-Uğurlu ve Glick, 2003).

Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği (KİNATÖ)

Bu ölçek 2008 yılında Gürsoy tarafından 18-24 yaş arasındaki gençlerin kadına ilişkin namusla ilgili tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. KİNATÖ'nün geçerlilik ve güvenirlik Cronbach alfa değeri 0.93 olarak bulunmuştur. Çalışma sonucunda elde edilen verilerin Cronbach alfa değeri 0.86 olarak belirlenmiştir. Ölçek geleneksel namus anlayışı (3, 8, 10, 12, 14, 17, 19, 23, 25 nolu maddeler), eşitlikçi yaklaşım (1, 2, 4, 6, 9, 11, 13, 15, 18, 21, 24 nolu maddeler) ve evlilik öncesi cinsellik/namus anlayışı (5, 7, 16, 20, 22 nolu maddeler) ile ilgili toplamda 25 maddeden oluşan 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin 3 alt boyutu vardır. Ölçekten minimum 25 maksimum 125 puan alınabilmektedir. Ölçeğin alt boyutlarından alınabilen puanlara bakıldığında ise "Geleneksel Namus Anlayışı" boyutundan 9 ile 45 arasında, "Eşitlikçi Yaklaşım" boyutundan 11-55 arasında, "Evlilik Öncesi Cinsellik/Namus Anlayışı" boyutundan ise 5-25 arasında puan alınabilmektedir. Ölçeğin genelinden alınan puan 25-50 arasında ise öğrencilerin namusa ilişkin geleneksel ve cinsiyet ayrımcı bir tutuma, 51-75 arasında ise kararsız bir tutuma sahip oldukları ve 76-125 arasında ise eşitlikçi tutuma sahip oldukları anlaşılmaktadır. Yani ölçekten alınan toplam puan arttıkça kadına ilişkin namus anlayışı ve tutumlarının olumlu yönde olduğu ve namusa ilişkin eşitlikçi bir tutuma sahip olduğu belirlenmektedir (Gürsoy ve Özkan, 2014).

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması için sınıf ortamında dersin hocasından izin alınarak, araştırmanın amacı ve önemi hakkında araştırmacılar tarafından açıklama yapıldıktan sonra araştırmaya katılmak için gönüllü öğrencilere kapalı zarflar içerisinde veri toplama araçları dağıtılmıştır. Öğrencilerin veri toplama formlarını doldurmalarından sonra kapalı zarf içinde araştırmacılara teslim etmesi istenmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın üniversitenin sadece bir fakültesinde yapılması ve araştırmanın veri toplama süresince okulda bulunmayan öğrencilerin araştırmaya dahil edilmemesi araştırmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır.

Verilerin İstatistiksel Analizi

Verilerin analizi, Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 20 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Çalışmanın başında kolmogorov-Smirnov testi, çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri ile verilerin normal dağılıma uygunluğu değerlendirilmiştir. Tanımlayıcı veriler sayı, yüzde ve ortalama ile hesaplanmıştır. Ölçek skorlarına ait iç tutarlılık Cronbach alfa katsayısı ile değerlendirilmiştir. Bağımsız iki grubun sayısal değişken değerlerinin karşılaştırılmasında bağımsız iki örnek t testi, ikiden fazla grupların sayısal değişken değerlerinin karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analiz testi kullanılmıştır. İki grup çok grup karşılaştırmalarında anlamlı fark bulunması durumunda ikili karşılaştırmalarda düzeltmeli sonuçlar yorumlanmıştır. Ayrıca bu analizler sonucunda anlamlı çıkan gruplarda doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Nicel veriler arasındaki ilişkiyi değerlendirirken pearson korelasyon katsayısından yararlanılmıştır. İstatistiksel analizde p değeri 0.05'den küçük olduğunda anlamlı kabul edilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinden Girişimsel Olmayan Yerel Etik Kurulu'ndan, 28/03/2016 tarih ve 84902927 sayı ile etik kurul onayı ve katılımcılardan yazılı onam alınmıştır. Bu araştırma Helsinki Deklarasyonu'na uygun şekilde 04.04.2016-04.05.2016 tarihleri arasında yürütülmüştür.

BULGULAR**Tablo 1.** Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özellikleri

Sosyo-demografik Özellikleri	Ort±SS	
Yaş ortalaması	20.61±1.60	
	n	%
Cinsiyet		
Kız	192	75.3
Erkek	63	24.7
Sınıf düzeyi		
1. sınıf	59	23.1
2.sınıf	77	30.2
3.sınıf	64	25.1
4.sınıf	55	21.6
Medeni durum		
Evli	6	2.4
Bekar	249	97.6
Aile yapısı		
Çekirdek aile	227	89.0
Geniş aile	28	11.0
Gelir düzeyi		
Gelir giderden düşük	39	15.3
Gelir gidere denk	199	78.0
Gelir giderden yüksek	17	6.7
Annenin eğitim düzeyi		
İlkokul	168	65.9
Ortaokul	51	20.0
Lise ve üzeri	36	14.1
Babanın eğitim düzeyi		
İlkokul	99	38.8
Ortaokul	67	26.3
Lise	64	25.1
Üniversite ve üzeri	25	9.8
Annenin mesleği		
Ev hanımı	233	91.4
Çalışıyor	22	8.6
Babanın mesleği		
Çiftçi/İşçi	79	31.0
Memur	30	11.8
Emekli	66	25.9
Serbest meslek	80	31.3
Çoğunlukla yaşanan yer		
İl	155	60.8
İlçe	56	22.0
Köy/kasaba	44	17.2
Şuan yaşanan yer		
Aile ile birlikte	40	15.7
Evde arkadaşlar ile	80	31.4
Yurtta	135	52.9
Toplam	255	100

Çalışmaya katılan öğrencilerin %75.3'ü kadın, %30.2'si 2.sınıf öğrencisi, %97.6'sı bekar, %89.0'ı çekirdek aileye sahip, %78.0'ı gelirin giderine denk olduğunu belirtmiştir.

Öğrencilerin %65.9'u annesinin, %38.8'i ise babasının eğitim düzeyinin ilköğretim olduğunu, %91.4'ü annesinin ev hanımı, %31.3'ü babasının serbest meslek sahibi olduğunu, %60.8'i hayatının büyük bir çoğunluğunu ilde yaşadığını ve %52.9'u şu anda yurtdışı yaşamını bildirmiştir (Tablo 1).

Tablo 2. Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları

Ölçekler	Ort±SS	min-max
Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeği genel puanı n:255	45.47±11.71	15-60
Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeği puanı (sadece erkeklerin cevaplandığı kısım) (n:63)	22.52±5.74	5-30
Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği toplam puanı	91.10 ±15.66	51-125
Geleneksel alt boyut	32.19±7.36	9-45
Eşitlikçi alt boyut	46.30±8.34	11-55
Evlilik öncesi alt boyut	12.61±4.86	5-25

Evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeğinin toplam puan ortalaması 45.47±11.71, aynı ölçeğin sadece erkeklerin cevaplandığı sorulardan alınan toplam puan ortalaması 22.52±5.74, Kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeği puan ortalaması ise 91.10 ±15.66 olarak belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 3. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeğinden Alınan Ortalama Puanlarının Karşılaştırılması

Sosyo-demografik özellikler	Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeği			
	Genel (n=255) Ort±SS	Test ve p	Erkek (n=63) Ort±SS	Test ve p
Cinsiyet				
Kız	44.34±11.62	<i>t</i> : -2.734	-	
Erkek	48.93±11.39	<i>p</i> : 0.007	22.52±5.74	
Sınıf düzeyi				
1. sınıf	49.72±9.40 ^a		22.68±5.98	<i>F</i> : 2.150
2. sınıf	45.88±12.08 ^{ab}	<i>F</i> : 4.793	25.00±4.66	<i>p</i> : 0.104
3. sınıf	44.12±13.75 ^b	<i>p</i> : 0.003	20.00±5.44	
4. sınıf	41.92±9.45 ^b		22.22±6.32	
Medeni durum				
Bekar	45.55±11.67	<i>t</i> : 0.700	22.49±5.82	<i>t</i> : -0.243
Evli	42.16±13.99	<i>p</i> : 0.485	23.50±2.12	<i>p</i> : 0.809
Aile yapısı				
Çekirdek aile	45.48±11.66	<i>t</i> : 0.041	22.30±5.85	<i>t</i> : -0.859
Geniş aile	45.39±12.30	<i>p</i> : 0.967	24.28±4.75	<i>p</i> : 0.394
Gelir düzeyi				
Gelir giderden düşük	47.58±10.88	<i>F</i> : 0.756	23.92±6.84	<i>F</i> : 1.305
Gelir gidere denk	45.13±11.88	<i>p</i> : 0.470	22.60±4.75	<i>p</i> : 0.279
Gelir giderden yüksek	44.70±11.70		20.00±7.64	

Annenin eğitim düzeyi				
İlkokul	46.32±11.37	<i>F</i> :2.895	22.21±5.91	<i>F</i> :0.378
Ortaokul	45.72±11.87	<i>p</i> :0.057	22.83±5.14	<i>p</i> :0.687
Lise ve üzeri	41.19±12.43		22.20±6.22	
Babanın eğitim düzeyi				
İlkokul	45.36±11.56 ^{ab}	<i>F</i> :4.196	22.44±5.90	<i>F</i> :1.087
Ortaokul	48.64±10.52 ^a	<i>p</i> :0.016	23.94±4.83	<i>p</i> :0.344
Lise ve üzeri	43.22±12.29 ^b		21.21±6.29	
Annenin Mesleği				
Ev hanımı	46.18±11.31	<i>t</i> :3.168	23.05±5.35	<i>t</i> :2.333
Çalışıyor	38.04±13.50	<i>p</i> :0.002	17.50±7.31	<i>p</i> :0.023
Babanın Mesleği				
Çiftçi/İşçi	47.21±9.90		21.82±5.46	
Memur	43.80±13.41	<i>F</i> :1.348	23.66±3.21	<i>F</i> :0.306
Emekli	43.66±11.91	<i>p</i> :0.259	22.53±7.63	<i>p</i> :0.851
Serbest meslek	45.88±12.43		23.36±5.19	
Çoğunlukla yaşanan yer				
İl	44.77±11.84	<i>F</i> :2.211	23.42±5.97	<i>F</i> :1.421
İlçe	44.78±12.33	<i>p</i> :0.112	20.20±3.79	<i>p</i> :0.249
Köy/kasaba	48.84±9.98		21.80±5.97	
Şuan yaşanan yer				
Aile	45.27±11.05		21.55±5.89	
Evde arkadaşlar	44.55±13.01	<i>F</i> :0.438	23.07±6.07	<i>F</i> :0.267
Yurtta	46.08±11.13	<i>p</i> :0.645	22.29±5.50	<i>p</i> :0.767

t: Bağımsız iki örnek t testi uygulanmıştır. F: Tek yönlü varyans testi uygulanmıştır. a-b aynı harfe sahip gruplar arasında fark yoktur

Cinsiyet, sınıf düzeyi, babanın eğitim düzeyi, annenin mesleği ile evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeği genel toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p<0.05$). Annenin mesleği ile evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeğinin sadece erkeklerin cevaplandığı kısımdan alınan puan arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 3).

Tablo 4. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeğinden Alınan Ortalama Puanlarının Karşılaştırılması

Sosyo-demografik özellikler	Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği			
	Geleneksel alt boyut Ort±SS	Eşitlikçi alt boyut Ort±SS	Evlilik öncesi alt boyut Ort±SS	Toplam ölçek puanı Ort±SS
Cinsiyet				
Kız	33.71 ± 6.44	47.99 ± 7.04	12.93 ± 4.81	94.64 ± 13.73
Erkek	27.56 ± 8.09	41.14 ± 9.82	11.65 ± 4.95	80.35 ± 16.38
Test	t=5.497	5.121	1.822	6.823
<i>p</i>	<0.001	<0.001	0.070	<0.001
Sınıf düzeyi				
1. sınıf	30.25 ± 7.37 ^a	44.03 ± 8.92 ^a	12.14 ± 4.55	86.42 ± 16.41 ^a
2.sınıf	32.23 ± 7.21 ^{ab}	48.58 ± 6.62 ^b	12.31 ± 4.81	93.13 ± 14.48 ^{ab}
3. sınıf	32.20 ± 8.13 ^{ab}	45.28 ± 9.69 ^{ab}	13.03 ± 5.45	90.52 ± 17.20 ^{ab}
4.sınıf	34.20 ± 6.20 ^b	46.73 ± 7.49 ^{ab}	13.07 ± 4.60	94.00 ± 13.65 ^b
Test	F=2.783	3.868	0.606	2.905
<i>p</i>	0.042	0.010	0.612	0.035

Medeni durum				
Bekar	32.21 ± 7.36	46.37 ± 8.34	12.61 ± 4.83	91.2 ± 15.55
Evli	31.5 ± 8.17	43.33 ± 8.50	12.67 ± 6.71	87.5 ± 21.61
Test	t=0.233	0.882	-0.026	0.570
<i>p</i>	0.816	3.79	0.979	0.569
Aile yapısı				
Çekirdek aile	32.11 ± 7.59	46.44 ± 8.49	12.71 ± 4.92	91.25 ± 15.94
Geniş aile	32.89 ± 5.22	45.21 ± 7.09	11.86 ± 4.38	89.96 ± 13.41
Test	t=-0.710	0.730	0.874	0.409
<i>p</i>	0.481	0.466	0.383	0.683
Gelir düzeyi				
Gelir giderden düşük	31.18 ± 7.66	44.21 ± 9.78	11.67 ± 4.71	87.05 ± 15.15
Gelir gidere denk	32.69 ± 7.08	46.83 ± 7.99	12.76 ± 4.90	92.29 ± 15.52
Gelir giderden yüksek	28.65 ± 9.02	44.88 ± 8.41	13.06 ± 4.87	86.59 ± 17.09
Test	F=2.840	1.896	0.903	2.615
<i>p</i>	0.060	0.152	0.406	0.075
Annenin eğitim düzeyi				
İlkokul	31.55 ± 7.53	45.45 ± 8.62	12.10 ± 4.89	89.10 ± 16.09 ^a
Ortaokul	33.24 ± 7.00	47.82 ± 7.34	13.33 ± 4.73	94.39 ± 13.91 ^{ab}
Lise ve üzeri	33.72 ± 6.84	48.14 ± 7.96	14.00 ± 4.65	95.86 ± 14.51 ^b
Test	F=1.946	2.638	2.996	4.271
<i>p</i>	0.145	0.074	0.052	0.015
Babanın eğitim düzeyi				
İlkokul	32.31 ± 7.61	46.49 ± 7.77	12.55 ± 4.99	91.35 ± 17.01
Ortaokul	31.54 ± 6.73	45.97 ± 7.43	11.72 ± 4.34	89.22 ± 14.48
Lise ve üzeri	32.55 ± 7.59	46.34 ± 9.60	13.37 ± 5.03	92.26 ± 14.99
Test	F=0.382	0.080	2.247	0.735
<i>p</i>	0.683	0.923	0.108	0.480
Annenin mesleği				
Ev hanımı	32.02 ± 7.34	46.16 ± 8.25	12.41 ± 4.80	90.58 ± 15.55
Çalışıyor	34.05 ± 7.52	47.82 ± 9.34	14.82 ± 5.15	96.68 ± 16.19
Test	t=-1.236	-0.891	-2.238	-1.752
<i>p</i>	0.218	0.374	0.026	0.081
Babanın mesleği				
Çiftçi/İşçi	31.58 ± 7.70	47.28 ± 7.12	12.59 ± 4.84	91.46 ± 15.59
Memur	32.47 ± 6.89	47.33 ± 5.52	10.43 ± 3.92	90.23 ± 11.99
Emekli	32.83 ± 7.39	46.52 ± 9.03	13.64 ± 5.28	92.98 ± 16.80
Serbest meslek	32.16 ± 7.26	44.78 ± 9.58	12.61 ± 4.66	89.55 ± 16.08
Test	F=0.284	0.527	0.150	0.257
<i>p</i>	0.888	0.716	0.963	0.905
Çoğunlukla yaşanan yer				
İl	32.54 ± 7.25	46.94 ± 8.24 ^a	13.07 ± 4.77 ^a	92.55 ± 15.23 ^a
İlçe	32.21 ± 7.65	47.41 ± 7.33 ^a	12.82 ± 5.25 ^{ab}	92.45 ± 15.83 ^a
Köy/kasaba	30.93 ± 7.44	42.64 ± 9.09 ^b	10.75 ± 4.33 ^b	84.32 ± 15.52 ^b
Test	F=0.818	5.377	4.057	5.161
<i>p</i>	0.442	0.005	0.018	0.006
Şuan yaşanan yer				
Aile	31.38 ± 6.30	45.15 ± 9.56	12.78 ± 4.62	89.30 ± 14.10
Evde arkadaşlar	32.41 ± 7.59	46.59 ± 8.02	12.90 ± 5.34	91.90 ± 15.66
Yurtta	32.30 ± 7.56	46.47 ± 8.19	12.40 ± 4.66	91.18 ± 16.17
Test	F=0.296	0.455	0.289	0.368
<i>p</i>	0.744	0.635	0.749	0.692

t: Bağımsız iki örnek t testi uygulanmıştır. F: Tek yönlü varyans testi uygulanmıştır. a-b aynı harfe sahip gruplar arasında fark yoktur

Cinsiyet, sınıf düzeyi ile KİNATÖ evlilik öncesi alt boyutu hariç diğer alt boyutları ve toplamı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p<0.001$). Öğrencilerin yaşamlarının büyük kısmını geçirdikleri yer KİNATÖ ölçeğinin geleneksel alt boyutu hariç diğer alt boyutları ve toplam puanı arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$). Annenin eğitim düzeyi ile KİNATÖ toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p<0.05$), ölçeğin alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0.05$). Ayrıca annenin mesleği ile KİNATÖ evlilik öncesi alt boyutu arasında anlamlı fark tespit edilirken ($p<0.05$), ölçeğin toplam puanı ve diğer alt boyut puanları arasında anlamlı fark tespit edilememiştir ($p>0.05$). Medeni durum, aile yapısı, gelir düzeyi, babanın eğitim düzeyi, babanın mesleği, şuan yaşadıkları yer ile KİNATÖ toplam puanı ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 4).

Tablo 5. Öğrencilerin Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği (KİNATÖ) Puanları Arasındaki İlişki

	<i>Test ve p</i>	KİNATÖ (Toplam)	KİNATÖ Geleneksel alt boyut	KİNATÖ Eşitlikçi alt boyut	KİNATÖ Evlilik öncesi alt boyut
Genel	<i>r</i>	-0.619**	-0.529**	-0.296**	-0.685**
	<i>p</i>	0.000	0.000	0.000	0.000
Erkek	<i>r</i>	-0.164	-0.304*	0.159	-0.362**
	<i>p</i>	0.198	0.015	0.213	0.004

*Korelasyon 0.05 düzeyinde anlamlıdır **Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır.

Evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeği genel puanı ile KİNATÖ eşitlikçi alt boyut ile zayıf zıt yönlü ($r=-0.296$), toplam puanı ($r=-0.619$), geleneksel alt boyutu ($r=-0.529$) ve evlilik öncesi alt boyutu ($r=-0.685$) ile orta düzeyde zıt yönlü ilişki bulunmuştur. Evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeği genel puanı ile KİNATÖ toplam puanı ve alt boyutları arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.001$).

Evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeğinin sadece erkeklerin cevaplandığı kısımdan alınan puan ile KİNATÖ toplam puanı ($r=-0.164$), geleneksel alt boyutu ($r=-0.304$) ve evlilik öncesi alt boyutu ($r=-0.362$) arasında zayıf ve zıt yönlü, eşitlikçi alt boyutu ($r=0.159$) ile zayıf ve pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeğinin sadece erkeklerin cevaplandığı kısımdan alınan puan ile KİNATÖ geleneksel alt boyutu ve evlilik öncesi alt boyutları arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). KİNATÖ toplam puanı ve eşitlikçi alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 6. Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeği ile İlişkili Risk Faktörlerin Etkisi

Risk faktörleri	Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin Tutumlar Ölçeği				
	B	SE	β	t	p
Cinsiyet (referans: Kız)					
Erkek	4.700	1.674	0.171	2.808	0.005
Sınıf (referans: Diğer sınıflar)					
1. sınıf	4.417	1.699	0.170	2.777	0.006
Baba eğitim durumu (referans: Lise ve üzeri)					
İlkokul/Ortaokul	1.689	1.517	0.069	1.113	0.267
Anne Meslek (referans: Çalışıyor)					
Ev hanımı	8.076	2.565	0.194	3.148	0.002
R: 0.340 R²: 0.116 AdjR²: 0.102 p: 0.001					

Araştırmada evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeği ile ilişkili bulunan cinsiyet, sınıf, babanın eğitim durumu ve annenin mesleği ile yapılan doğrusal regresyon analizi sonucu Tablo 6’da gösterilmektedir. Bu değişkenler evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutum için toplam varyansın %11.6’sını açıklamaktadır (R: 0.340, R²: 0.116, p: 0.001). Araştırmada cinsiyet, sınıf ve annenin mesleği evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutum için önemli yordayıcılar olduğu tespit edilmiştir

Tablo 7. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği ile İlişkili Risk Faktörlerin Etkisi

Risk faktörleri	Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği				
	B	SE	β	t	p
Cinsiyet (referans: Kız)					
Erkek	-15.041	2.102	-0.408	-7.156	0.001
Sınıf (referans: Diğer sınıflar)					
1. sınıf	-3.002	2.099	-0.081	-1.430	0.154
Anne eğitim durumu (referans: Lise ve üzeri)					
İlkokul/Ortaokul	-3.217	2.524	-0.072	-1.274	0.204
Çoğunlukla yaşanan yer (referans: İl/ilçe)					
Köy/kasaba	-5.842	2.336	-0.141	-2.501	0.013
R: 0.481 R²: 0.232 AdjR²: 0.219 p:0.001					

Araştırmada kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeği ile ilişkili bulunan cinsiyet, sınıf, annenin eğitim durumu ve çoğunlukla yaşanan yer ile yapılan doğrusal regresyon analizi sonucu Tablo 7’de gösterilmektedir. Bu değişkenler kadına ilişkin namus anlayışı tutum için toplam varyansın %23.2’ sini açıklamaktadır (R: 0.481, R²: 0.232, p: 0.001). Araştırmada cinsiyet ve çoğunlukla yaşanan yerin kadına ilişkin namus anlayışı tutum için önemli yordayıcılar olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA

Bu araştırma öğrencilerinin evlilik öncesi cinselliğe bakış açıları ile namus anlayışları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeği toplam puan ortalaması 45.47 ± 11.71 , aynı ölçeğin sadece erkeklerin cevaplandığı sorulardan alınan toplam puan ortalaması 22.52 ± 5.74 olarak bulunmuştur (Tablo 2). Ölçekten en az 15 en çok 90 puan alınabilmektedir ve toplam puan arttıkça evlilik öncesi cinselliği onaylamayarak bu duruma karşı olumsuz tutuma sahip olduğu anlamına gelmektedir. Bu anlamda araştırmaya katılan öğrencilerin ölçekten aldıkları puan düşük bulunduğu için evlilik öncesi cinselliğe karşı olumlu bir tutuma sahip oldukları söylenebilir. Çalışmaya katılan öğrencilerin kadınlara yönelik namus anlayışı ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarına göre (91.10 ± 15.66) “eşitlikçi” tutuma sahip oldukları belirlenmiştir (Tablo 2). Çalışmanın yürütüldüğü üniversitenin Türkiye’nin İç Anadolu Bölgesinde bulunması nedeniyle geleneksel yaklaşım benimsemeleri beklenmesine karşın eşitlikçi yaklaşım benimsedikleri ortaya çıkmıştır. Eşitlikçi yaklaşım benimsemelerinin nedeni öğrencilerin farklı bölgelerden ve farklı kültürlerden gelmelerinden kaynaklandığı düşünülebilir. Ayrıca bu sonucun hemşirelik bölümü öğrencilerinin kadının anatomisi ve fizyolojisi, cinsiyet, cinsellik, kadın sağlığı, toplumsal cinsiyet gibi konularda aldıkları eğitim ve doğum-kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği ve toplumsal cinsiyet derslerinde özellikle bu konuların vurgulanmasının etkili olduğu ve üniversite içerisindeki kültürlenmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Benzer şekilde İç Anadolu bölgesinde bulunan bir üniversitenin öğrencileri ile yapılan bir çalışmada öğrencilerin genelinde cinsellik yaşanmadığı sürece kadının flört etmesini onayladıkları ancak evlenmeden önce kadının cinsel ilişki deneyimi olmasına karşı oldukları belirlenmiştir (Gürsoy ve Özkan, 2014). Sadece Türkiye değil Hollanda ile karşılaştırmalı yapılan çalışmada da geleneksel yaklaşımın olduğu görülmektedir. Almanya ve Hollanda’da yaşamakta olan Türk gençleriyle Türkiye’deki gençlerin namus anlayışlarının karşılaştırıldığı araştırmada; Almanya ve Hollanda’da yaşayan gençler için günümüzdeki değişimlere rağmen evlilik öncesi bakireliğin önemli olduğunu ifade ettikleri belirlenmiştir. Bunun nedeni olarak gençlerin başka bir ülkenin kültürüne ve değerlerine alışmaya çalışmaları da ailenin değer ve tutumlarının gençleri büyük ölçüde etkilediği kaynaklandığı belirtilmektedir. Ayrıca bu çalışmada sınıf, cinsiyet, yaş ayrımı olmaksızın gençlerin büyük bir çoğunluğu namusu bekâretin korunması şeklinde tanımladıkları belirtilmiştir (Bora ve Üstün, 2008).

Cinsiyet ile evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeği genel toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p<0.05$). Cinsiyetin evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutum için önemli bir yordayıcı olduğu belirlenmiştir (Tablo 6). Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre evlilik öncesi cinsellik yaşamaya ilişkin daha olumlu tutum sergilediği belirlenmiştir (Tablo 3). Yapılan diğer çalışmalarda da kadınların evlilik öncesi cinselliğe karşı erkeklerden daha olumlu tutum sergilediği belirtilmiştir (Işık ve Sakallı-Uğurlu, 2009; Sakallı, Karakurt, ve Uğurlu, 2001). Çalışmamız literatürle benzerlik göstermektedir.

Cinsiyete göre namus anlayışına bakıldığında kadın ve erkek öğrencilerin ölçekten aldıkları toplam puana göre eşitlikçi tutuma sahip olmalarına karşın kadınların puanının erkeklerden daha yüksek olması, kadınların daha eşitlikçi tutuma sahip olduğunu göstermektedir. Araştırmada cinsiyet değişkeninin, kadına ilişkin namus anlayışı tutumu için önemli yordayıcılardan biri olduğu tespit edilmiştir (Tablo 7). Yapılan çalışmalarda cinsiyet ile namus anlayışı arasındaki ilişkiye bakıldığında; erkek öğrencilerin kadına ilişkin namus anlayışına yönelik tutumlarının kadın öğrencilere göre daha geleneksel/olumsuz olduğu belirlenmiştir (Gürsoy ve Özkan, 2014; Vargün, 2002). Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha geleneksel bir yaklaşıma sahip olmasının nedeni olarak ataerkil bir toplum yapısı olduğu düşünülebilir. Çocukların yetiştirilmesinde kız çocuklarının cinselliğinin ayıp, günah ve yasak kavramlarıyla bastırılması, erkek çocuklarının cinselliklerinin abartılması ve cinsel içerikli davranışlarının onaylanması çalışmamızdaki bu sonucun nedeni olabilir (Dinçer, 2007).

Çalışmamızda sınıf düzeyi artıkça öğrencilerinin evlilik öncesi cinselliğe karşı olumlu tutum sergilediği ve namus anlayışlarının değiştiği görülmektedir ($p<0.001$) (Tablo 3; Tablo 4). Ayrıca sınıf düzeyinin evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutum için önemli yordayıcı olduğu tespit edilmiştir (Tablo 6). Üniversite öğrencilerinde cinsel mitler üzerine yapılan bir çalışmada dördüncü sınıftaki öğrencilerin bazı cinsel mitlere inanma oranının azaldığı görülmüştür (Ogur, Utkualp, ve Aydınoglu, 2016). Bu sonuç bizim çalışmamızla paraleldir. Yapılan bazı çalışmalarda da benzer şekilde dördüncü sınıf öğrencilerin birinci sınıf öğrencilerine göre daha eşitlikçi bir tutum içerisinde buldukları belirtilmiştir (Atuş, 2010; Özcan, 2012). Hem bizim çalışmamızda hem de yapılan bu çalışmada ortaya çıkan bu sonucun, hemşirelik eğitiminde cinsellik, toplumsal cinsiyet gibi konularla ilgili derslerin (HUÇEP, 2021) olmasından ve üniversite ortamındaki kültürlenmelerinden kaynaklandığı düşünülebilir. Ayrıca üniversite ortamında farklı kültürlerin birbiri ile etkilenip yeni bir kültürün oluşması kadınlara yönelik farkındalıkları

arttırdığı ve bu nedenle öğrencilerin evlilik öncesi cinselliğe karşı daha olumlu tutum sergiledikleri ve namus anlayışına ilişkin daha eşitlikçi bir tutum sergiledikleri düşünülebilir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeyi ile evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeği genel toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p<0.05$) (Tablo 3). Babanın eğitim düzeyi lise ve üzeri olan öğrencilerin evlilik öncesi cinselliğe karşı diğer öğrencilerden daha olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir (Tablo 3). Ancak babanın eğitim düzeyi ile KİNATÖ toplam puanı ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 4). Ancak namus anlayışına ilişkin yapılan bir çalışmada ebeveynin eğitim durumu yüksek olan öğrencilerin düşük olan öğrencilerine göre kadına ilişkin namus anlayışına yönelik tutum puanlarının daha yüksek olduğu ve eşitlikçi yaklaşıma sahip oldukları görülmüştür (Gürsoy ve Özkan, 2014).

Annesi çalışan öğrencilerin evlilik öncesi cinselliğe ilişkin daha olumlu tutum içerisinde olduğu belirlenmiştir (Tablo 3). Yapılan analiz sonucunda annenin mesleği evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutum için önemli bir yordayıcı olduğu belirlenmiştir (Tablo 6). Ayrıca annesi çalışan öğrencilerin KİNATÖ evlilik öncesi alt boyutu annesi çalışmayanlara göre anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Annesi çalışan öğrencilerin, kadına ilişkin namus anlayışı üzerinde daha eşitlikçi tutumları olduğunu gösteren ve araştırma sonuçlarımızı destekler nitelikte çalışmalar bulunurken (Çağlayan ve Topatan, 2020; Gürsoy ve Özkan, 2014) literatürde çalışma sonucumuzu desteklemeyen farklı çalışma sonuçlarına da rastlanmıştır (Er- Güneri ve Şen, 2018; Gürsoy ve Arslan, 2011; Kömürcü vd., 2016).

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunlukla yaşadıkları yer ile evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutum ölçeği ve KİNATÖ arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Çoğunlukla il merkezinde yaşayan öğrencilerin her iki ölçekten de daha yüksek puan aldıkları belirlenmiştir (Tablo 3; Tablo 4). Ayrıca araştırmada çoğunlukla yaşanan yerin kadına ilişkin namus anlayışı tutum için önemli bir yordayıcı olduğu tespit edilmiştir (Tablo 7). Benzer şekilde Güneri'nin 2018'de üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada da çoğunlukla büyük şehirde yaşayan öğrencilerin namus anlayışı tutumlarının daha olumlu olduğunu vurgulanmıştır (Güneri, 2018). Yaşanılan yer büyüdükçe kadınların eğitim, iş ve sosyal hayata katılımı artmasına bağlı olarak kadın ve erkek arasındaki ayrımcılığın azaldığı düşünülebilir. Bu nedenle İl merkezinde büyüyen gençlerin de kadına ilişkin namus anlayışlarının olumlu yönde etkilendiği düşünülmektedir.

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu ve Nüfus Bilim Derneği tarafından yapılan namus anlayışı ile ilgili bir nitel çalışmada, namus anlayışının sosyo-demografik değişkenlerden etkilendiği vurgulanmıştır (Kardam, 2005). Bu nedenlerle, ebeveynin kendi inanç ve değerlerini kendi çocuklarına aktardıkları söylenebilir.

Evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara karşı tutum ile namus anlayışı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Yani kadınların evlilik öncesi cinsel ilişkiyi yaşamasına olumsuz tutum gösteren öğrencilerin namus anlayışı geleneksel ve ayrımcılığa doğru eğilim göstermektedir. Buradan da anlaşılıyor ki, namus anlayışının en önemli kısmını kadınların evlilik öncesi cinsellik yaşama durumu oluşturmaktadır. Yapılan diğer çalışmalarda bizim sonucumuzu desteklemektedir (Çağlayan ve Topatan, 2020; Ogur, Utkualp, ve Aydınoglu, 2016; Süt ve Küçükkaya, 2016).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, öğrencilerin kadına ilişkin namus anlayışı ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalamalarına göre “eşitlikçi” tutuma sahip oldukları, ancak evlilik öncesi cinselliği onaylamayarak bu duruma karşı olumsuz tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin evlilik öncesi cinsel ilişkiye giren kadınlara ilişkin tutumlar ölçeği genel toplam puanı ile cinsiyet, sınıf düzeyi, babanın eğitim düzeyi, annenin mesleğine göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin kadına ilişkin namus anlayışı ile ilgili tutum toplam puanı ile cinsiyet, sınıf düzeyi, annenin eğitim düzeyi, annenin mesleği, yaşamlarının büyük kısmını geçirdikleri yere göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Gençlerdeki namus anlayışının gelişmesinde aile rolünün önemli olduğu kadar üniversitede aldığı eğitimin de önemli olduğunu söylemek mümkündür. Hemşirelik öğrencilerinin aldıkları eğitimle birlikte bireylere karşı daha eşitlikçi ve duyarlı hemşirelik hizmeti sunacağı düşünülmektedir. Bu nedenle üniversite eğitimi boyunca hem ders içeriklerinde, hem de düzenlenecek sosyal faaliyetlerde kadına ilişkin konularda farkındalık geliştirilmesine yönelik konulara yer verilmesi önerilmektedir. Üniversitelerde toplumsal cinsiyet, güvenli cinsel ilişki, üreme sağlığı derslerinin üniversitenin tüm bölümlerinde öğrencilere verilmelidir. Bu derslerde namus algısı ve evlilik öncesi cinsellik konuları tartışılarak farklı kültürlerden gelen öğrencilerin bakış açılarının genişletilmesi sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- Arin, C. (2001). *Femicide in the name of honor in Turkey. Violence Against Women*, 7,(7), 821-825.
- Atış, F. (2010). *Ebelik/Hemşirelik 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. Uzmanlık Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.*
- Bomar, P. J. (2003). *Family sexuality. Promoting health in families. 3rd.ed. Philadelphia: Saunders an Imprint of Elsevier.*
- Bora, A., Üstün, İ. (2008). "Sıcak aile ortamı": demokratikleşme sürecinde kadın ve erkekler. İstanbul: Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı Yayınları.
- Ceyhan, M. (2005). *Üniversite gençliğinin cinselliğe bakış açısı: DTCF son sınıf öğrencilerinin cinselliğe bakış açılarının sosyal antropolojik incelemesi. Doktora tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.*
- Çağlayan, M.Ç., Topatan, S. (2020). *Erkek üniversite öğrencilerinin kadın anlayışları ve namusa ilişkin tutumları. Turkiye Klinikleri J Med Ethics*, 28(1),77-89.
- Çalik, K.Y., Demirbag, C.B., Bulut, H.K., Demirdag, S. (2017). *Academician's attitudes towards honor. Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 237, 274-280.
- Dinçer, Ö. (2007). *Namus ve Bekaret: Kuşaklar arasında değişen ne? İki kuşaktan kadınların cinsellik algısı. Uzmanlık tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.*
- Ebeoğlu, M. (2015). *Üniversite öğrencilerinin cinsellikle ilgili konularda ebeveyn ve akranla iletişimleriyle evlilik öncesi cinselliğe yönelik tutum ve davranışları arasındaki ilişki, Uzmanlık tezi. Ufuk Üniversitesi, Ankara.*
- Ebeoğlu, M., Karacan, E. (2019). *Cinsellikle ilgili konularda iletişim ile evlilik öncesi cinselliğe yönelik tutum: üniversite sınıf düzeyinin ve cinsiyetin rolü. Ege Eğitim Dergisi*, 20(1), 1-19.
- Er-Güneri S, Şen S. (2018). *The attitudes of university students towards honor perception attributed to women. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27(4), 258-66.
- Ergün, G., Çakır, C. (2015). *Sağlık yüksekokulu son sınıf öğrencilerinin cinsel sağlıkla ilgili bilgi tutum ve davranış özelliklerinin incelenmesi. Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(2), 99-105.
- Geçici, F. (2011). *Gaziantep Üniversitesi öğrencilerinin cinsellik ve üreme sağlığı hakkındaki bilgi düzeylerinin incelenmesi. Uzmanlık tezi. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.*
- Glick, P., Sakallı-Uğurlu, N., Akbaş, G., Orta, I.M., Ceylan, S. (2016). *Why do women endorse honor beliefs? Ambivalent sexism and religiosity as predictors. Sex Roles*, 75,543-54.
- Güneri, S. E. (2018). *Üniversite Öğrencilerinin Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutumları. STED/Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27(4), 258-266.
- Gürsoy, E., Arslan, H. (2011) *Reliability and validity of the scale for attitudes of university students on approaches to women's "honor" (Kinato). Sağlık ve Toplum*, 21(3), 28-37.
- Gürsoy, E., Özkan, H.A. (2014). *Türkiye'de üniversite öğrencilerinin kadına ilişkin "namus" Algısı. Journal of Psychiatric Nursing/Psikiyatri Hemsireleri Derneği*, 5(3), 149-59.
- HUÇEP, (2021). 04 Şubat 2021 tarihinde https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Ulusal-cekirdek-egitimi-programlari/hemsirelik_cekirdek_egitim_programi.pdf adresinden erişildi.
- Işık, R., Sakallı-Uğurlu, N. (2009). *Namusa ve namus adına kadına uygulanan şiddete ilişkin tutumlar ölçeklerinin öğrenci örneklemeyle geliştirilmesi. Türk Psikoloji Yazıları*, 12(24), 16-24.

- Kardam, F. (2005). *Türkiye’de namus cinayetlerinin dinamikleri: Eylem programı için öneriler sonuç raporu*. Ankara: Koza Yayınları.
- Kömürcü, N., Yıldız, H., Toker, E., Karaman, Ö.E., Genç-Koyucu, R., Durmaz, A. (2016). Nursing and midwifery students' attitudes towards gender roles and honor perceptions of women. *International Refereed Journal of Gynaecological Diseases and Maternal Child Health*, 5(3), 1-22.
- Kömürcü, P., Demirci, D., Yıldız, D., Gün, A. (2014). Türkiye’deki hemşirelik dergilerinden cinselliğe bakış: Bir literatür incelemesi. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 11(1), 9-17.
- Ogur, P., Utkuallp, N., Aydınoglu, N. (2016). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin cinsellikle ilgili inanışları. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 25, 13-21.
- Özcan, A. (2012). *Toplumsal cinsiyet eğitiminin üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rol tutumlarına etkisi*. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Resmi Gazete. (2020). *Hemşirelik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*. 03 Mart 2020 tarihinde https://www.hemsire.com/images/upload/Hemsirelik_Yonetmeligi.pdf adresinden erişildi.
- Sakallı, N., Karakurt, G., Uğurlu, O. (2001). Evlilik öncesi yaşanan cinsel ilişkiye ve kadınların evlilik öncesi cinsel ilişkide bulunmasına karşı tutumlar. *Tecrübi Psikoloji Çalışmaları*, 22, 15-29.
- Sakallı-Uğurlu N, Glick, P. (2003). *Ambivalent sexism and attitudes toward women who engage in premarital sex in Turkey*. *Journal of Sex Research*, 40(3), 296-302.
- Santis, J.D. Vasquez, E.P. (2010). *An appraisal of the factors influencing human sexuality research in nursing*. *Nursing Forum*, 45(3), 174-84.
- Süt, H.K., Küçükkaya, B. (2016). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin himen muayenesi ve himenoplastiye karşı tutum ve bakış açılarının incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(2), 52-60.
- Tokuç, B., Berberoglu, U., Saraçoglu, G.V., Çelikkalp, U. (2011). *Opinions of health college students on premarital sex. induced abortions and contraceptive use of young people*. *Turk J Public Health*, 9, 166-73.
- UNDP H.(2020). *Gender inequality index*. *Human Development Report*. 03 Şubat 2020 tarihinde <http://hdr.undp.org/en/content/gender-inequality-index-gii> adresinden erişildi.
- Vargün, B. (2002). *Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi ve Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi öğrencileri arasında bir kültür değeri olarak bekaret kavramının sosyal antropolojik açıdan incelenmesi*. Uzmanlık Tez. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Volpe, E.M., Wertheimer, J.C. (2010). *Exploring sexuality attitudes and knowledge in nursing: an education program*. Doctoral thesis. Maimonides University, Florida.
- Yenal, K., Çeçe, Ö. (2013). *The effect on the knowledge levels of nursing school students of the educational activities undertaken for sexually transmitted infections*. *Sexuality And Disability*, 31(2), 201-11.
- Yıldız, A.N. (2010). *Kadın cinselliğinin söylemsel inşası ve namus cinayetleri: Şanlıurfa örneği*. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yıldız, H. (2010). *Cinsel işlev bozukluğunun tanılanmasında eşlere yaklaşım*. *Androloji Bülteni*, 43,309-13. 20 Şubat 2020 tarihinde <http://file.lookus.net/androlojibulteni/Aral%C4%B1k-2010-43.Say%C4%B1.pdf> adresinden erişildi.